

TÁJÉKOZTATÓ

**Drasztikusan emelkedő energiaárak
15 hónap alatt áramban triplázódtak, földgázban meg négyszereződtek a
következő időszakra szerződhető árak!**

DRASZTIKUSAN EMELKEDŐ ENERGIAÁRAK!

A 2020. november eleji árakhoz képest drasztikus mértékű áremelkedés tapasztalható az európai és a hazai energiaárakban! Az áramárak több mint triplázódtak, a földgázárak több mint négyszereződtek az elmúlt 15 hónapban. Tavaly év végén csúcsosodtak az energiaárak, akkor **az áram ára több, mint hatszorosa volt a 2020. november eleji időszakhoz képest a 2022-es szállítási időszakra.** (2021. december 22-én a 2022-es HUDEX zsinórár 326,91 EUR/MWh volt)

Az energiaárak sok éves csúcsokat döntöttek meg, ahogy az áram ára is történelmi csúcsot ért el, hiszen az éves határidős árak a hazai áramtőzsdén a 2011-es nyitás óta soha nem voltak ilyen magas szinten. A magas villamos áram árát a német áramárak is nagyban támogatták, hiszen ezek is történelmi csúcsokat döntöttek meg a tavalyi év során, és még mindig eddig elképzelhetetlennek tűnően, magas szinten vannak! Földgáz esetében 2020. november elejéhez képest több mint négyszeres áremelkedés látható az irányadó TTF, holland tőzsdén.

A hazai és a nemzetközi média is kiemelten foglalkozik a témával, többek közt az energiaárak inflációt gerjesztő hatásáról és egy esetleges európai energiaválság kialakulásáról:

Az orosz–ukrán háború boríthatná az európai gázellátást (vg.hu)

A 2022-es év nem hoz alacsonyabb olaj és gázárakat – Erste Market

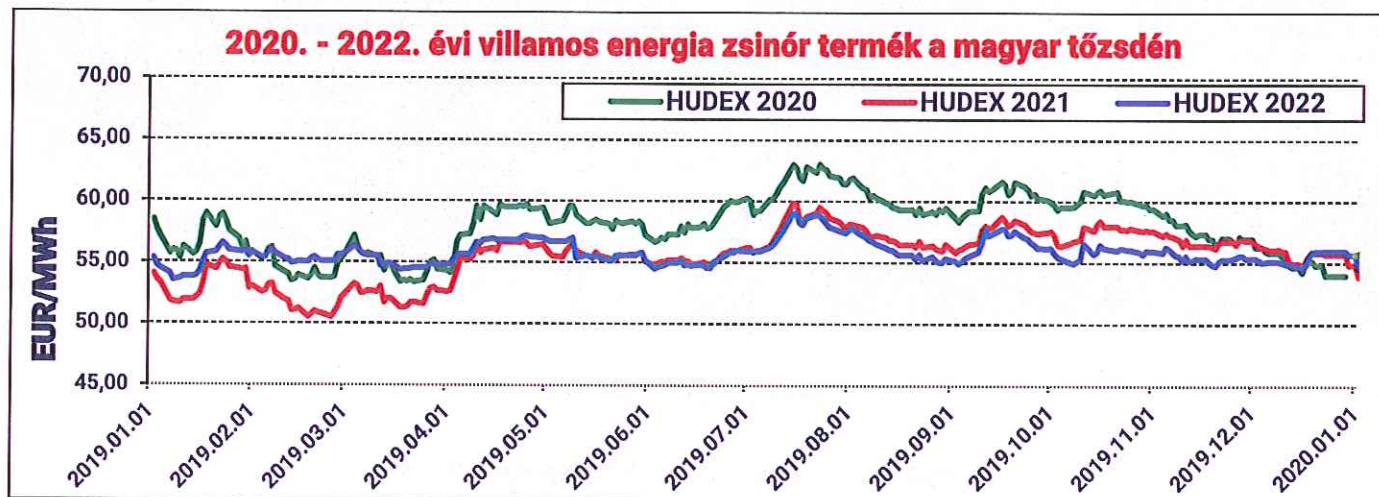
Miért várunk magas európai gázárakat? – Erste Market

Meddig marad velünk ez az árampiaci őrület? | G7 - Gazdasági sztorik érthetően

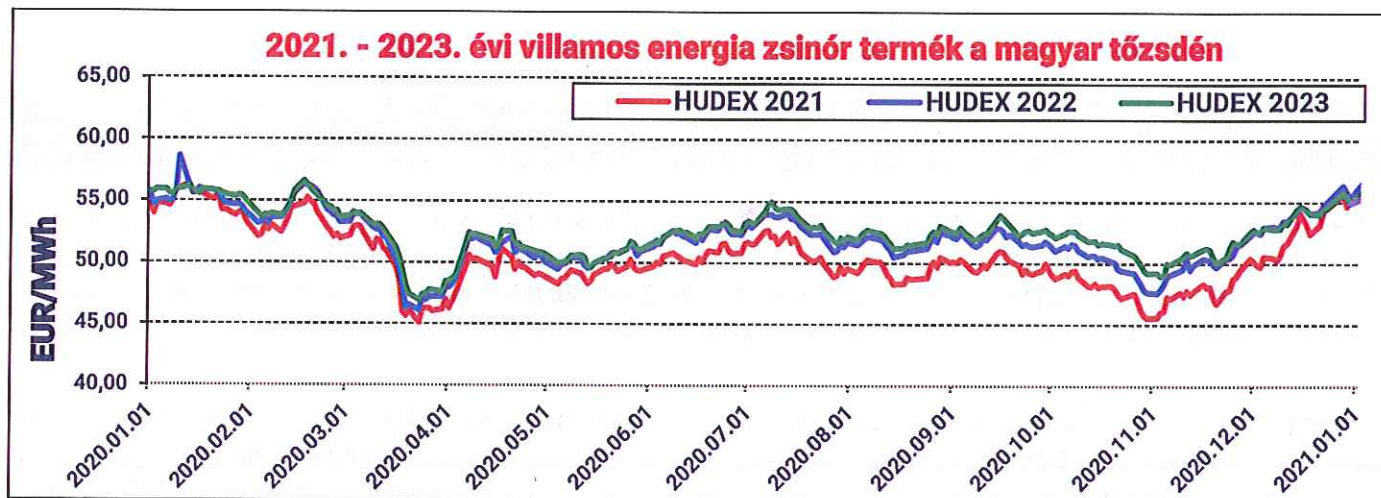
Ezen tájékoztatóban összegyűjtöttük az áremelkedések hátterében rejlő információkat.

TŐZSDEI, PIACI TRENDÉK – VILLAMOS ENERGIA

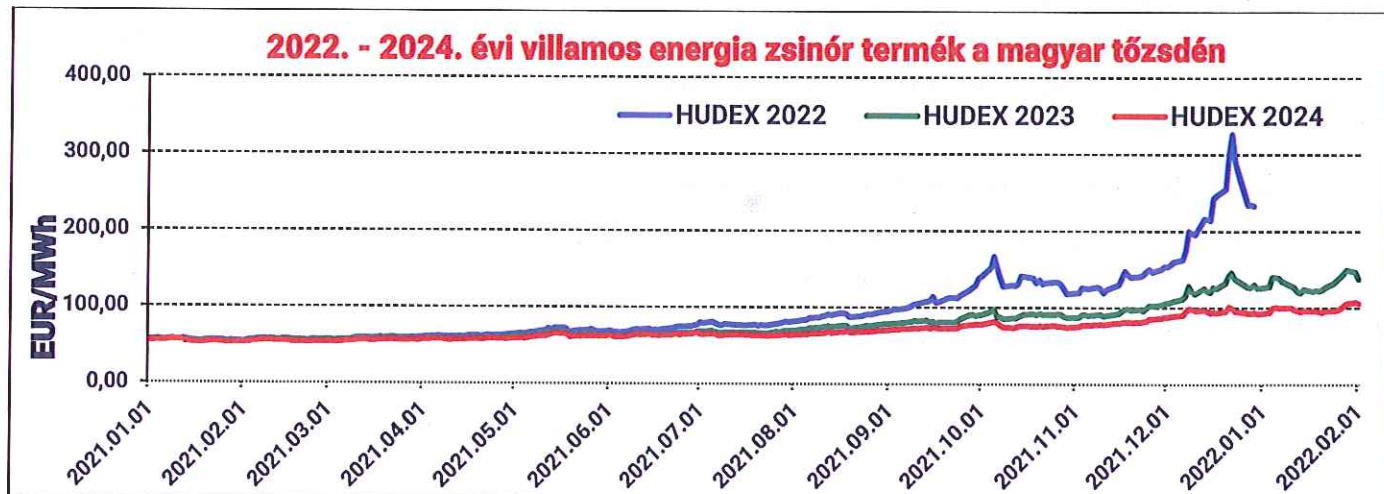
2020. - 2022. évi villamos energia zsinór termék a magyar tőzsdén

2021. - 2023. évi villamos energia zsinór termék a magyar tőzsdén

2022. - 2024. évi villamos energia zsinór termék a magyar tőzsdén

2020 áprilisában és novemberében a COVID-19 első és második hullámának köszönhetően lokális mélypontok alakultak ki a hazai áramtőzsdén. Ugyanakkor november elsejétől már drasztikus áremelkedés figyelhető meg a 2022. és 2023. évi határidős tőzsdei árakban. A soron következő 2023. energiaévi zsinór ár 49,00 EUR/MWh árszintről 2022. januárra 130,00 EUR/MWh fölé emelkedett ismét.

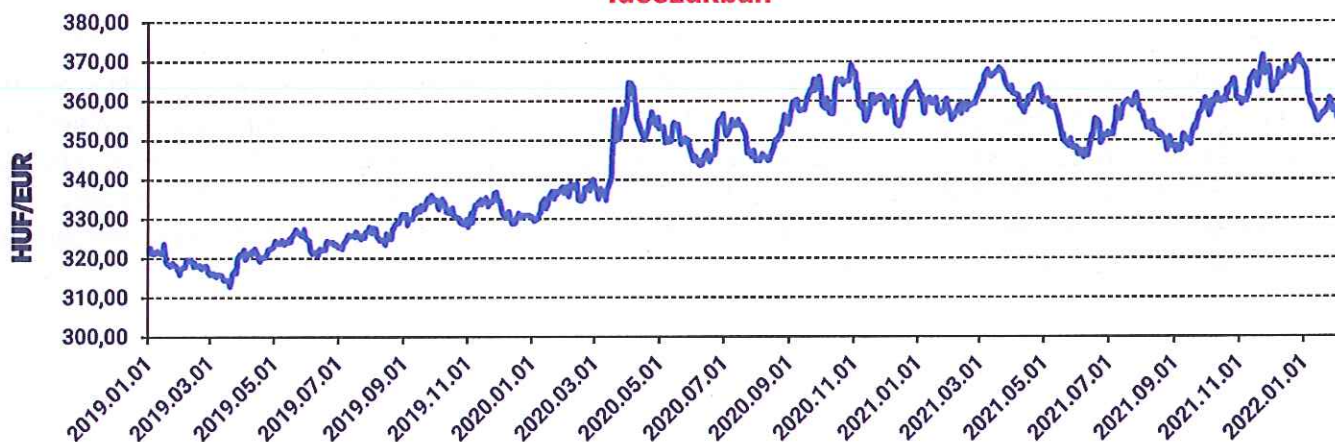
Tavaly előtt a koronavírus első hulláma miatt bevezetett különböző lezárások jelentősen csökkentették Európa energiaigényét, ami leszorította az energiaárakat. Csak hogy az 2021-es év elejétől a gazdaság újraindítása erősen megdobta az energiafelhasználást. **Jelenleg is folyamatosan növekszik a világ gazdaság aktivitása, és ez markáns energiaigény-növekedéssel párosul. A megnövekedett igényeket a kínálati oldal nem tudja kellő gyorsasággal követni. Létrejött tehát egy szűkös kínálati helyzet, ami meredeken hajtotta felfelé az árakat.**

Abban, hogy az energiaválság most robbant ki, egyéb okok is közrejátszottak. Az egyik ilyen, hogy az elmúlt években az energiaszektorban a piaci szereplők hozzászórtak a viszonylag alacsony energiaárakhoz. Amikor tavaly tavasszal növekedésnek indultak az energiaárak, és a fogyasztóknak a következő évi gázbeszerzéséről kellett dönteniük, akkor a korábbi árak duplájával találkoztak.

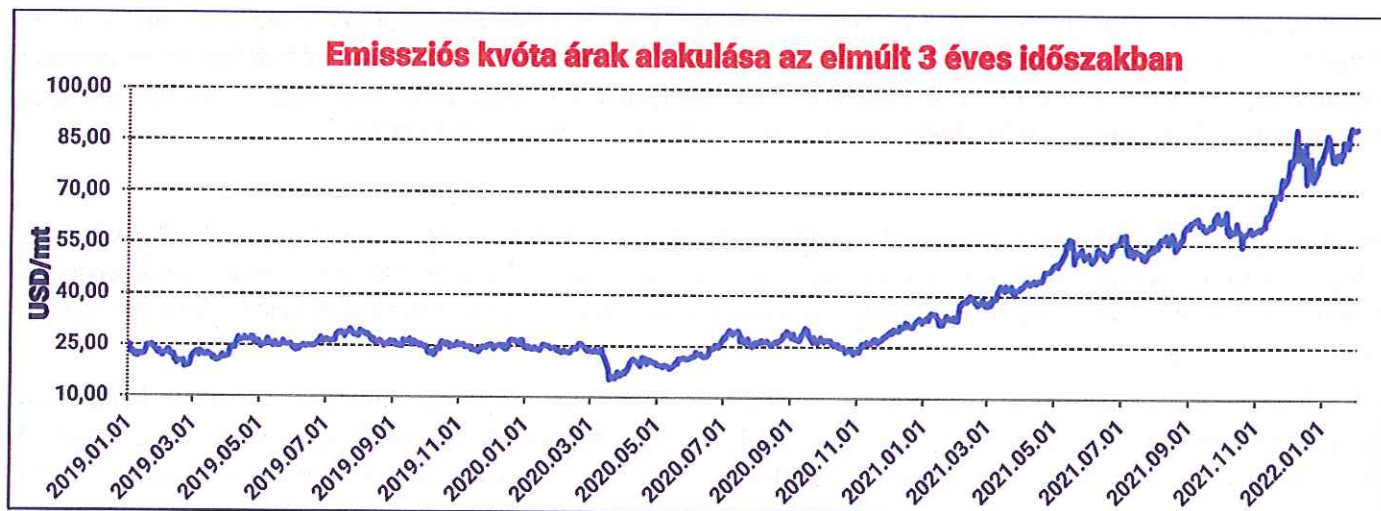
Sokan úgy döntöttek, hogy várnak a vásárlással, nem töltik fel a tárolókat, megvárják, amíg visszakorrigál a földgáz ára. Ez azonban nem történt meg, sőt, miután a kereslet folyamatosan növekedett, az árak tovább emelkedtek. A tározók feltöltését sokan a nyár végére/ősz elejére halasztották, így a növekvő igények kiegészültek egy keresleti sokkhatással is.

A gáz egyelőre megkerülhetetlen áramtermelési forrás, ami a hagyományos energiatermelési módok közül szinte egyedülként képes alkalmazkodni az ingadozó megújuló áramtermelés által támasztott hektikusan változó áramkereslethez.

Az MNB hivatalos HUF/EUR árfolyama alakulása az elmúlt 3 éves időszakban

A fentebbi villamos energiaár grafikonból jól látható, hogy a távolabbi időszakra vonatkozó jegyzési árak alacsonyabb szinten mozognak, így a 2024. évi árak jelentősen alacsonyabbak a 2023. évhez képest, ugyanakkor az elmúlt közel két évben jelentősen megnövekedett az árfolyam kockázat a forint gyengülésének következtében az euró árfolyamával szemben, ami tovább emeli a forintos árakat.

Az európai villamos energia árakat tekintve elmondható, hogy azok jóval erősebben függenek a tőzsdétől és az időjárástól, de kiváltképpen az emissziós kvóta áraktól, mint 3-5 évvel ezelőtt, a megújuló energiatermelés térnyerésének köszönhetően. A fenti diagrammon jól látható, hogy a tavalyi év hasonló időszakával összehasonlítva az CO₂ tőzsdei kereskedési ára szinte megtriplázódott.

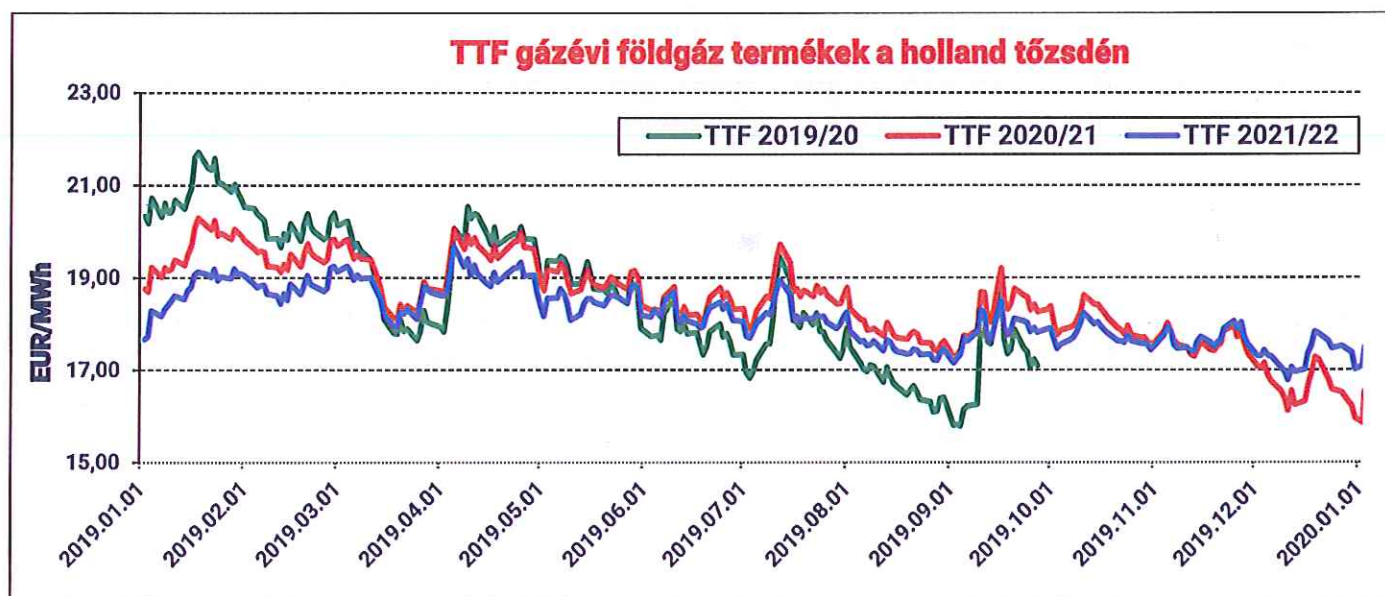
Párhuzamosan a megújulók támogatása némileg torzítja a piaci árakat, hiszen a megújulók és a hálózat kiépítését is meg kell fizetni. Az európai gazdasági környezet javulásával hosszútávon az energia-felhasználás növekedésére lehet számítani. Ezt az emelkedő trendet támogatja egyelőre a folyamatos emissziós árak emelkedése.

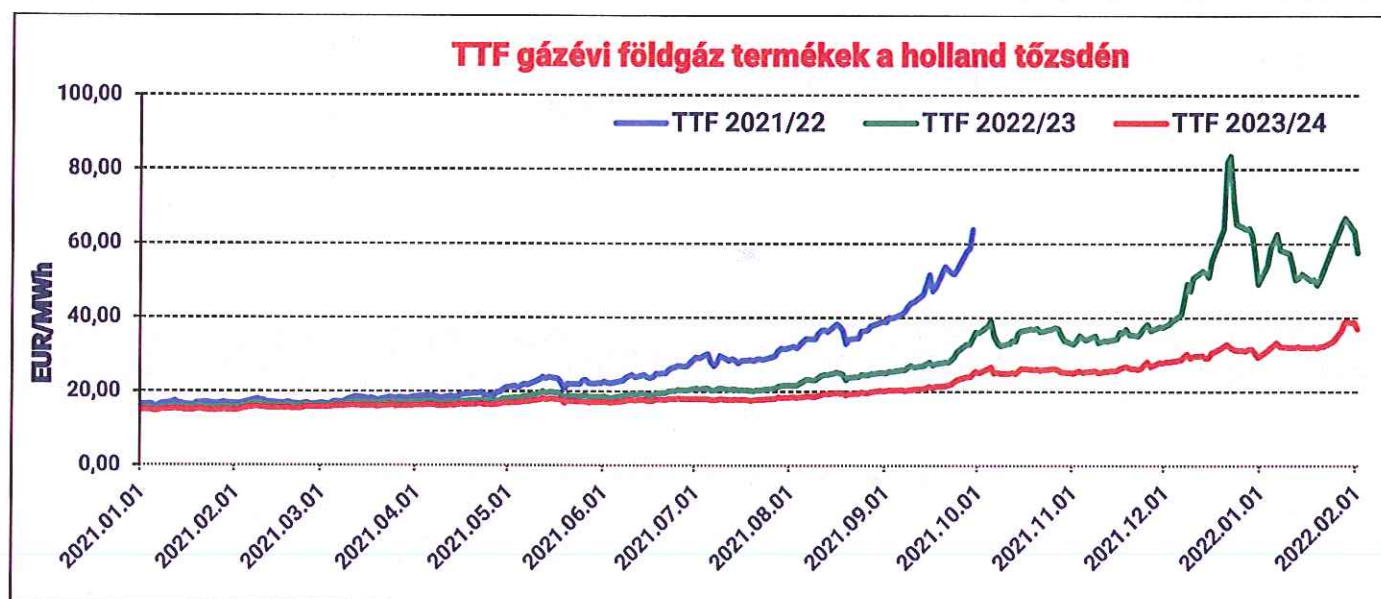
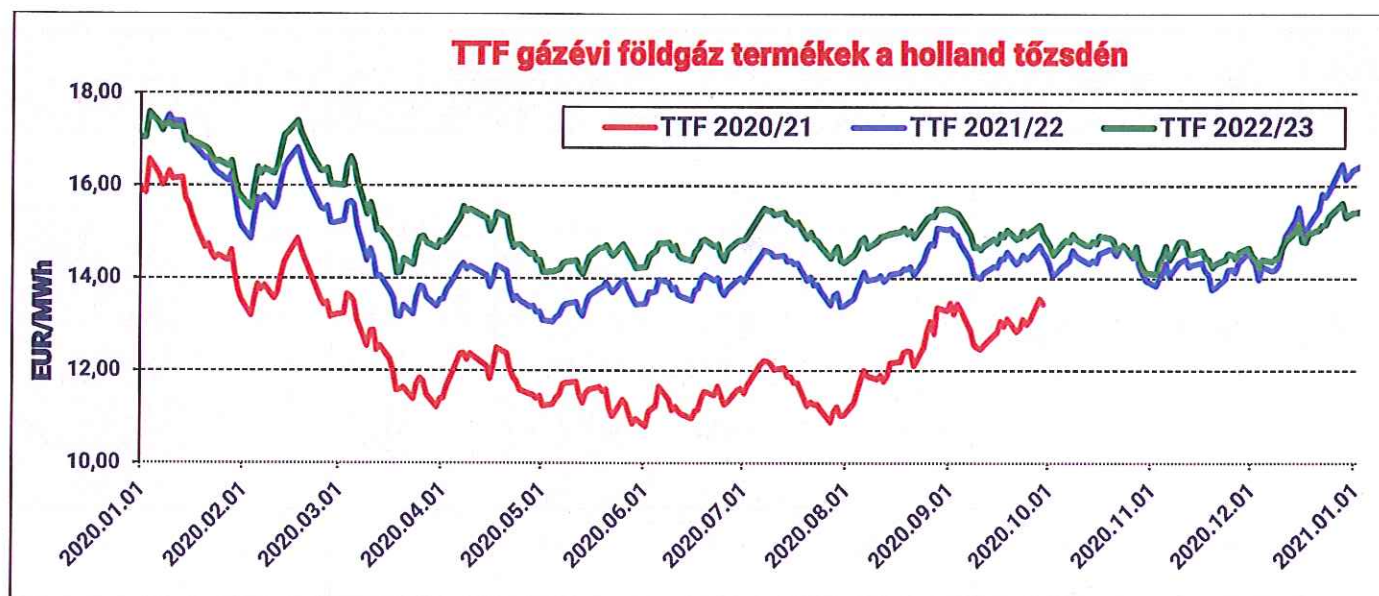
A 2021. júliusi döntés alapján, az Európai Unió célja, hogy 2050-ig elérje a karbonsemlegességet, mely csak akkor érhető el, ha 2030-ig legalább 55% csökkentenék a károsanyag-kibocsátást az 1990-es referenciaszinthez képest. A korábbi tervekben még 40% csökkentés szerepelt, de egy a tavalyi évben hozott döntés alapján, az EU döntéshozói úgy ítélték meg, hogy ennél ambiciózusabb célokra van szükség ahhoz, hogy elkerülhetőek legyenek az éghajlatváltozás súlyosabb következményei. Sok gazdasági szakember ezért úgy gondolja, hogy a mostani drasztikus Európa szintű energiaárak emelkedése ennek a döntésnek a következménye.

EGYETEMES SZOLGÁLTATÁSSAL (ESZ) ELLÁTOTT FOGYASZTÓKRA VONATKOZÓ VILLAGOSENERGIA-ÁRAK 2021. JANUÁR 1-TŐL

Elosztói területek	Általános, egy zónaidős árszabás ("A1")	Általános, két zónaidős árszabás ("A2")		Közüntézményi árszabás ("A3")		Időszakos (vezérelt) árszabások ("B")
	Nem lakossági felhasználók esetében	Nem lakossági felhasználók esetében csúcs-időszakban	Nem lakossági felhasználók esetében völgy-időszakban	Csúcs-időszakban	Völgy-időszakban	"B Alap" és "H" nem lakossági felhasználók esetében
MVM Next Energiakereskedelmi Zrt.	30,69	35,72	21,49	35,72	21,49	18,58
E.ON Dél-dunántúli Áramhálózati Zrt., E.ON Észak-dunántúli Áramhálózati Zrt., E.ON Tiszántúli Áramhálózati Zrt.	31,02	39,03	23,93	42,87	27,59	19,04
ELMŰ Hálózati Kft.	30,72	37,67	23,08	38,25	23,67	18,57
MVM ÉMÁSZ Áramhálózati Kft.	30,40	34,91	21,40	35,50	21,98	17,98

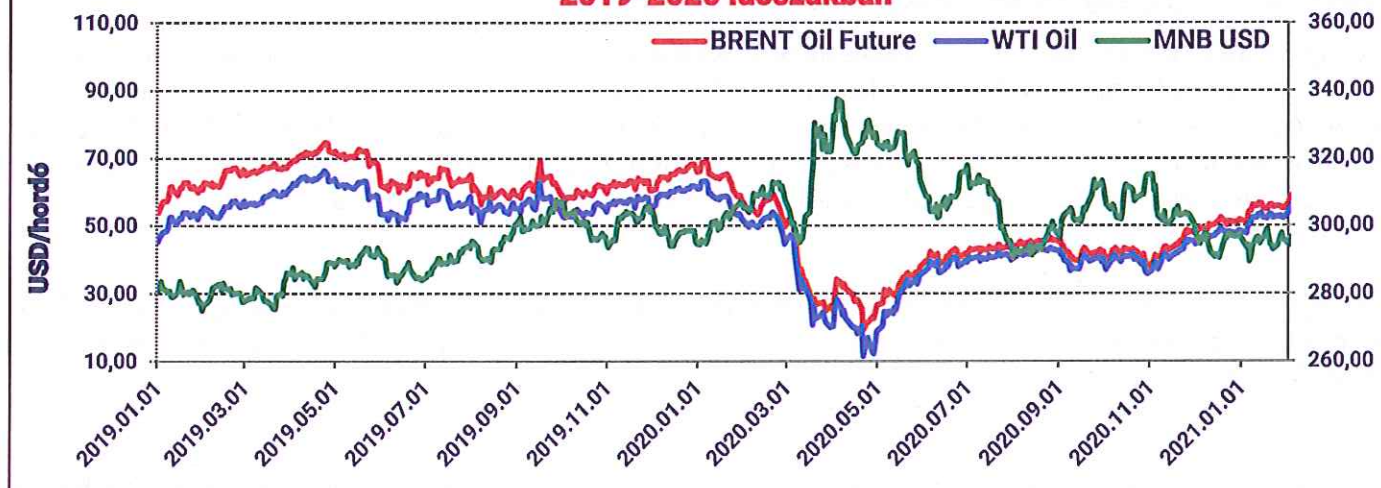
TŐZSDEI, PIACI TRENDÉK – FÖLDGÁZ ENERGIA

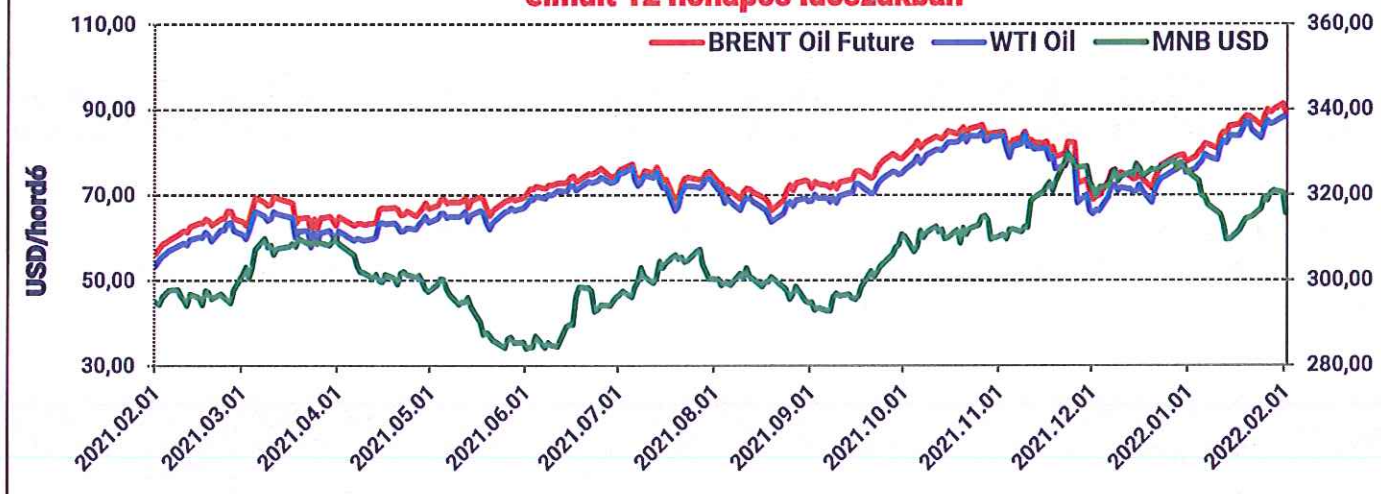

A földgáz energia változásának nyomon követésére az egyik leglikvidebb földgáz piaci termék a TTF indexált földgáz (Title Transfer Facility) ára, mely a holland tőzsde gázári jegyzése. A fenti diagrammon jól látható, hogy a földgáz árak is nagymértékben lekövezték az áram árak trendjét az elmúlt néhány hónap folyamán.

Az USD árfolyamának és a BRENT és WTI típusú kőolaj árak alakulása 2019-2020 időszakban

Az USD árfolyamának és a BRENT és WTI típusú kőolaj árak alakulása az elmúlt 12 hónapos időszakban

A gázárak emelkedésének több oka is van. Az egyik az LNG szállítványok megritkulása, annak következtében, hogy az elmúlt időszakban nagyon megrágult a tengeri fuvarozás díja és ezért nem igazán érte meg a beszállítóknak Európába való exportálását, ugyanakkor az ázsiai és egyéb piacok jelentős részét jóval magasabb haszonkulcsos áron szippantja fel.

Ezen kívül a globális vezetékes és cseppfolyós földgáz kínálat emelkedés viszont korlátozott. Becslések szerint 1000 milliárd dollár tőkeberuházás hiányzik a szektorból az elmúlt 10 évben, ami szükséges lenne a mostani 100 millió hordó/napos olaj és 4000 ezer milliárd köbméteres éves földgázfogyasztás pótlására. A szénhidrogén szektor tőkearányos megtérülése alacsony, kb. 5% volt ebben az elmúlt 10 éves időszakban, ami visszafogta a cégeket. Az utóbbi 2-3 évben emellett az ESG szempontok és a szénhidrogén projektek finanszírozási nehézségei is hozzájárultak az alacsony beruházási kedvhez. **Emiatt nem várható, hogy masszív kínálatnövekedés legyen a következő 5 év során a földgáz kínálatban.** Az új LNG projektek felfutása is inkább 2025 után várható.

Most azok járhatnak jól, akik fix áron vesznek előre rögzített mennyiségeket lehetőleg minél hosszabb időre.

Miért ilyen nagy a kereslet a földgáz után?

A földgáz minden kétséget kizárólag a legkeresettebb energiahordozó szerte a világon. Ennek több oka van. Egyrészt a nyersanyag használata 50%-kal kisebb CO2 kibocsátással jár, mint a szén és 20%-kal alacsonyabb emisszióval, mint a benzin égetése az azonos energiatartalmat véve alapul. További előnye, hogy nagyon jól felhasználható kiegészítő, rugalmas áramtermelésre. A legmodernebb gázmotorok akár 60%-os hatásfokot is elérhetnek. Bőségesen áll rendelkezésre a világban, a lelőhelyek nem annyira koncentráltan helyezkednek el, mint a kőolaj esetén.

A tavalyi esztendő áremelkedése után, az idei évben a geopolitikai feszültségek miatt folytatódik egy nagyon változó hangulatú, nagy kilengésekkel tarkított folyamatos áremelkedés. A következő évi földgáz energia beszerzések helyes időpontjának kiválasztása ezért mind inkább felértékelődik.

Végül néhány szót érdemes szólni arról is, meddig maradhat velünk a magas áramárak hatása. A fő kérdés, hogy a gázpiaci árak visszatérhetnek-e, és ha igen mikorra a 2021 első felét jellemző árszintre. Ezt a globális árupiaci hatásokon túl az időjárás is nagy mértékben befolyásolhatja, így egyelőre nehéz pontos becsléseket adni, hogy az árrobbanást kiváltó gázpiaci hatások mikorra mérséklődhetnek. Mostanra azonban egyértelmű, hogy a magas áramárak áttételes hatása az emelkedő infláción keresztül egyre több termék és szolgáltatás árába épül be.

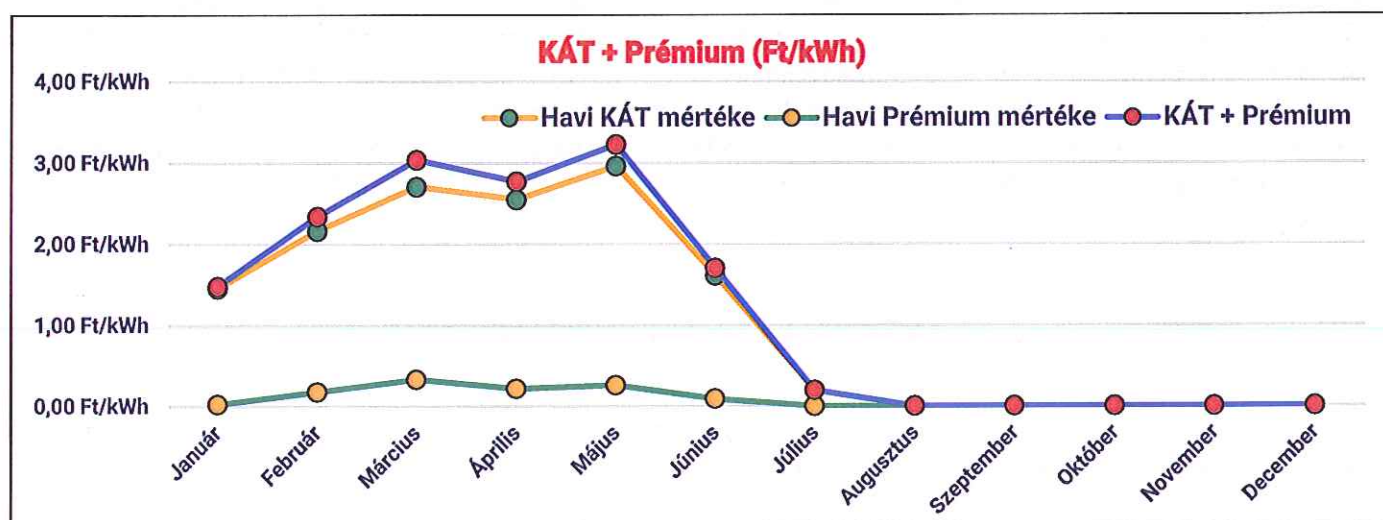
KÁT elszámolás

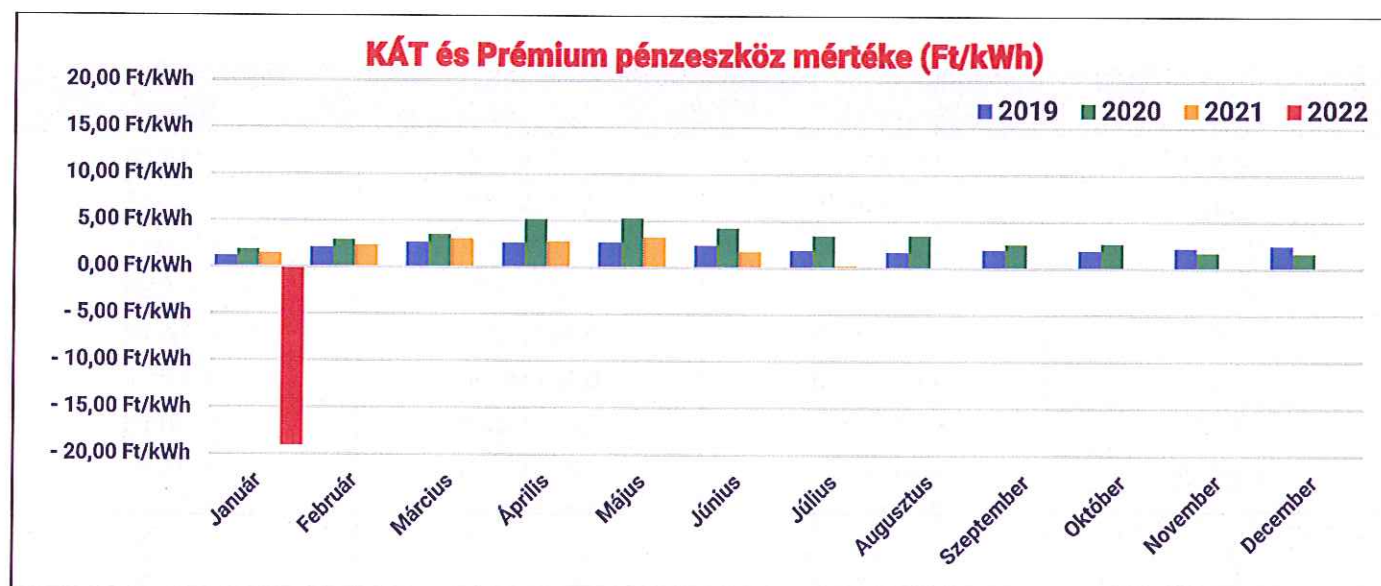
Érdekesség, hogy a megnövekedett energiaárak hatására a KÁT és Prémium díjak jelentős mértékben csökkentek, hiszen a magas piaci árak miatt magas referenciaárak kalkulálódtak, így negatív pénzeszköz alakult ki. Ennek értelmében fizetési kötelezettség nem alakult ki.

2019	Havi KÁT mértéke	Havi Prémium mértéke	KÁT + Prémium
Átlag:	2,02 Ft/kWh	0,15 Ft/kWh	2,17Ft/kWh

2020	Havi KÁT mértéke	Havi Prémium mértéke	KÁT + Prémium
Átlag:	3,06 Ft/kWh	0,15 Ft/kWh	3,22 Ft/kWh

2021	Havi KÁT mértéke	Havi Prémium mértéke	KÁT + Prémium
Január	1,46 Ft/kWh	0,02 Ft/kWh	1,48 Ft/kWh
Február	2,16 Ft/kWh	0,18 Ft/kWh	2,34 Ft/kWh
Március	2,71 Ft/kWh	0,33 Ft/kWh	3,04 Ft/kWh
Április	2,55 Ft/kWh	0,22 Ft/kWh	2,77 Ft/kWh
Május	2,96 Ft/kWh	0,26 Ft/kWh	3,23 Ft/kWh
Június	1,61 Ft/kWh	0,09 Ft/kWh	1,70 Ft/kWh
Július	0,20 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh	0,20 Ft/kWh
Augusztus	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh
Szeptember	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh
Október	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh
November	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh
December	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh	0,00 Ft/kWh
Átlag:	1,14 Ft/kWh	0,09 Ft/kWh	1,23 Ft/kWh

ENERGAHATÉKONYSÁGI KÖTELEZETTSÉGI RENDSZER (EKR)

Az energiahatékonyságról szóló 2015. évi LVII. törvény 2021. január 1. napjától hatályos változása alapján (12/A. fejezet) életbe lépett az Energiahatékonysági kötelezettségi rendszer (EKR), mely szerint az energiakereskedőknek az általuk értékesített energiamennyiség arányában meghatározott mértékű megtakarítást kell elérniük a végfelhasználóknál. Európa számos országában (Ausztria, Dánia, Franciaország, Írország, stb.) a működő EKR célja, hogy energiahatékonysági beruházások valósuljanak meg törvényi kötelezettség által, melynek célja az energiafogyasztások és CO₂ kibocsátások csökkentése. Kötelezettek számára jelentős mértékű büntetés jelenik meg, amennyiben nem sikerülnek a megtakarítási célok. Nemzetközi és hazai tapasztalatok azt mutatják, hogy az esetleges büntetés lehetőségének és mértékének bizonytalansága miatt az energiakereskedők a kockázati felárakat érvényesítik az árakban.

További információk: <https://www.sourcing.hu/energiahatekonysagi-kotelezettsegi-rendszer-ekr>

Energiahatékonysági Kötelezettségi Rendszer – EKR

Európa számos országában (Ausztria, Belgium, Dánia, Franciaország, Írország, Olaszország, UK stb.) működő EKR célja, hogy energiahatékonysági beruházások valósuljanak meg törvényi kötelezettség által, melynek célja az energiafogyasztások és CO₂ kibocsátások csökkentése

Energiahatékonysági direktíva 2012/27/EU irányelv az energiahatékonyságról és ennek 2018/2002/EU módosítása

2015. évi LVII. Ehat törvény 15., 15/A., 15/B § - Keretszabályok, kötelezettek, kötelezés mértéke, projekt hitelesítés, nyilvántartás, végrehajtó hatóság stb.

122/2015 (V. 26.) Korm. rendelet módosítás

17/2020. (XII. 21.) MEKH rendelet – Kötelezettek adatszolgáltatásairól

MEKH rendelet – Hivatalnak 2021 június 30-ig kell megküldeni az ITM részére EKR Katalógus a standardizálható energiahatékonysági intézkedésekről, megtakarítási számítási módszertanok

Forrás:

Meddig marad velünk ez az árampiaci örület? | G7 - Gazdasági sztorik érthetően

MI ÁLL AZ EGÉSZ EURÓPÁT SOKKOLÓ GÁZÁRROBBANÁS HÁTTÉRÉBEN? - Századvég (szazadveg.hu)

Miért várunk magas európai gázárakat? – Erste Market

Készítette:

Sourcing Hungary Kft.

Dátum:

Budapest, 2022. február

